

روان‌شناسی یازدهم

منوچه دوم

(نمونه سوالات حل شده)

درس اول : روان شناسی ؛ تعریف و روش مورد مطالعه

سوالات تشریحی:

۱- علم چیست؟

پاسخ: منظور از علم در اینجا، علم تجربی است که از روش ها و ابزارهای دقیق و قابل اندازه گیری استفاده می کند و یکی از اقسام علوم بشری است.

۲- چرا روانشناسی در توصیف و تبیین پدیده ها با دشواری روبه‌رو است؟

پاسخ: زیرا پدیده های روان شناختی تحت تاثیر علت های زیادی هستند که پیش بینی و کنترل آنها را مشکل می کنند.

۳- چه مسائلی بر دقت و مشاهده روان شناسان تاثیر می گذارد؟

پاسخ: پیش فرض ها، نظریات پذیرفته شده در هر علم، ارزش ها و همچنین جهت گیری های موجود در ذهن خویش

۴- مسئله (گذشت زمان بر پایداری حافظه چه تاثیری دارد؟) را با توجه به نمودار کتاب حل کنید.

پاسخ: گذشت زمان و استفاده نکردن از مطالبی که وارد حافظه شده است، دوام آنها را کم رنگ می‌کند. با توجه به این تجربیات، پاسخ اولیه ای به سؤال فوق می‌دهیم: (گذشت زمان باعث تضعیف حافظه می‌شود)

این گزاره، یک فرضیه است که برای پذیرفته شدن یا رد شدن، نیازمند آزمایش است. در صورت تأیید و پذیرفته شدن (تأثیر گذشت زمان بر حافظ) به عنوان یک اصل یا قانون در روان‌شناسی پذیرفته می‌شود. حافظه علاوه بر گذشت زمان، تابع اصول و قوانین دیگری هم است. وقتی همه اصول حافظه کنار یکدیگر بیایند (نظریه های فراموشی) را شکل می‌دهند که یکی از نظریه های متعدد در روان‌شناسی است.

۵- دانشمندان در روش علمی چه اشتباهی می‌کنند؟

پاسخ: روش های ارائه شده در علم تجربی، تنها در حیطه امور مشاهده پذیر، قابل اجرا و معتبر هستند و نمی‌توان از آنها در حیطه امور غیر قابل مشاهده با حواس پنجگانه، استفاده کرد. با این وجود، برخی دانشمندان علوم تجربی، در این زمینه دچار اشتباه می‌شوند. آنها با ورود به حیطه موضوعاتی که امکان مشاهده مستقیم و تجربی آنها وجود ندارد، به اظهار نظر درباره چنین موضوعاتی پرداخته و با کمال تعجب، گاهی دیگر منابع آگاهی و معرفت (عقل، دریافت درونی، وحی) یا تبیین های ارائه شده براساس آنها را، نادرست معرفی می‌کنند.

۶- دانشمندان چگونه به مسئله ها پاسخ میدهند؟

پاسخ: دانشمندان با توجه به دانش و تجربه های قبلی و همچنین با استفاده از قوهٔ تخیلشان سعی می کنند پاسخ های اولیه و تا حد ممکن سنجیده ای به مسئله های علمی بدهند.

۷- ویژگی های روش علمی را توضیح دهید.

پاسخ: **تعریف عملیاتی**، یعنی متغیر باید به صورت عینی و دقیق تعریف شود به گونه ای که همه افراد با مطالعه تعریف موردنظر به برداشت یکسانی برسند. **تکرار پذیری**، یافته ای به دست آمده از روش علمی شخصی و خصوصی نیست، هر فردی باید بتواند با رعایت ضوابط علمی، یافته های دیگران را تکرار کند.

۸- جامع ترین تعریف روان شناسی چیست و کلمات آن چه معنی دارد؟

پاسخ: علم مطالعه رفتار و فرایندهای ذهنی یا (شناخت)-رفتار به هر گونه فعالیت قابل مشاهده جاندار اطلاق می شود و واژه فرایند ذهنی نیز به معنی عدم مشاهده مستقیم بسیاری از رفتار ها و تاکید برکنش های انسانی در تعریف آمده است.

۹- فرایند شناخت را توضیح دهید.

پاسخ: محیط لبریز از محرک است و بعد از اینکه محرک ها گیرنده های حسی ما را تحریک کردند. به کمک توجه یک یا چند محرک احساس شده را انتخاب، تعبیر و تفسیر می کنیم که به آن ادراک می گوئیم. در مرحله بعد تفسیر های خود را در محفظه ای به نام حافظه نگهداری می کنیم. اندیشمندان سعی می کنند با بازنمایی آنچه در حافظه است به مراتب بالاتر شناخت برسند که به این بازنمایی تفکر می گویند.

۱۰- تفاوت پردازش مفهومی و ادراکی چیست؟

پاسخ: برخی از پردازشگران، صرفاً بر ویژگی‌های حسی، همانند اندازه و شکل ظاهری محرک، تکیه دارند. این مدل پردازش صرفاً بر ویژگی‌های حسی، همانند اندازه و شکل ظاهری محرک تکیه دارند که به آن پردازش ادراکی می‌گویند. برخی دیگر سعی می‌کنند به ویژگی‌های دیگر محرک دسترسی داشته باشند و به مفهوم توجه کنند. به این نوع پردازش، مفهومی می‌گویند.

۱۱- مصاحبه چند نوع دارد و روشی که قبل از آن انجام می‌شود چیست؟

پاسخ: اگر نتوانیم موضوعی را از طریق پرسش نامه بفهمیم، از روش مصاحبه استفاده می‌کنیم. مصاحبه به دو طریق ساختار یافته و بدون ساختار انجام می‌شود.

۱۲- روش جمع آوری اطلاعات آزمون چیست؟

پاسخ: آزمون‌ها هم باید دقیقاً چیزی را اندازه‌گیری کند که برای آن ساخته شده است. علاوه بر این، آزمون‌ها در دفعات متعدد اجرا باید نمره یکسان یا تقریباً یکسانی به ما بدهند.

۱۳- یک فرضیه چگونه تایید می‌شود؟

پاسخ: برای پذیرش پاسخ‌های اولیه‌ای ارائه شده به مسئله‌های علمی و تأیید یک فرضیه، باید آن پاسخ‌ها را براساس مشاهدات تجربی، بیازماییم و نتیجه را با یافته‌های مقبول در علم تجربی، مطابقت دهیم. پس از بررسی، اگر مطابقت و همخوانی وجود نداشته باشد، پاسخ ارائه شده پذیرفته نمی‌شود.

۱۴- مثالی برای دست یافتن به پیش بینی یک پدیده از توصیف و تبیین آن پدیده بنویسید.

پاسخ: اگر شما بدانید که یک ماده شیمیایی خاص، چه ویژگی هایی دارد (توصیف) و چرا در ترکیب با ماده ای دیگر، چنین واکنشی می دهد (تبیین)، خواهید توانست آن واکنش را در زمان و موقعیتی دیگر، پیش بینی و یا حتی تحت کنترل خود در آورید.

۱۵- فرضیات و نظریات علوم تجربی در چه صورتی تغییر می کنند؟

پاسخ: هر نظریه علمی که براساس مشاهده و تجربه شکل گرفته است، خود بر نظریات و مبانی غیر تجربی (یعنی سه حیطة دیگر آگاهی و معرفت) تکیه داشته و با تغییر در آنها، فرضیات و نظریات در علم تجربی نیز تغییر خواهد کرد.

۱۶- واژه جست و جو در تعریف روش علمی چه منظوری دارد؟

پاسخ: در روش علمی همواره به دنبال جست و جوی چیزی هستیم. در جست و جوی چیزی بودن باعث می شود تا روش علمی، هدفمند باشد.

۱۷- با توجه به واژه موقعیت نامعین در تعریف روش علمی کار دانشمند در موقعیت های ناشناخته را توضیح دهید.

پاسخ: دانشمند به دنبال ابهام زدایی و روشن سازی است. دانشمند با طرح مسئله، موقعیت های ناشناخته و مجهول را شناسایی می کند و سپس با روش های تجربی، سعی می کند تا به آنها پاسخ داده و این موقعیت ها را روشن سازد.

۱۸- هدف از تعریف متغیر در روش علمی چیست؟

پاسخ: برای انجام یک آزمایش صحیح و همچنین سهولت در اندازه گیری ها، باید متغیرهای موردنظر، به شکل دقیق، شفاف و قابل اندازه گیری تعریف شوند.

۱۹- ویژگی " تعریف عملیاتی " را تعریف کنید.

پاسخ: در روش علمی و برای انجام یک آزمایش صحیح و همچنین سهولت در اندازه گیری ها، باید متغیرهای موردنظر، به شکل دقیق، شفاف و قابل اندازه گیری، تعریف شوند. به تعریفی از متغیر که این ویژگی ها را داشته باشد «تعریف عملیاتی» می گویند. تعریف عملیاتی باید به گونه ای باشد که همه افراد با مطالعه آن به برداشت یکسان و یا تقریباً یکسانی برسند.

۲۰- مفهوم هوش را استفاده از ویژگی تعریف عملیاتی توضیح دهید.

پاسخ: هوش عبارت است از قدرت سازگاری با محیط و به عبارت دقیق تر منظور از هوش عددیست که با اجرای آزمون سازگاری به دست می آید.

۲۱- ویژگی تکرار پذیری در روش علمی را توضیح دهید.

پاسخ: یافته های به دست آمده از روش علمی، شخصی نیست، بلکه هر دانشمند با رعایت ضوابط علمی، می تواند یافته های دیگران را تکرار کند. به همین دلیل، اگرچه ممکن است بسیاری از انسان ها با روش هایی منحصر به فرد، مسائلی را حل کنند، اما اگر پاسخ آنها به وسیله دیگران قابل تکرار نباشد، در مجموعه روش علمی قرار نمی گیرد.

۲۲- دلیل دشواری رسیدن به یافته های یکسان در روانشناسی چیست؟

پاسخ: پیچیدگی پژوهش های مربوط به انسان، رعایت مسائل اخلاقی، تأثیر ارزش ها در نگاه تفسیر پدیده های انسانی و ... است.

۲۳- چه مسئله ای رسیدن به نظریه ای واحد در مسائل علمی رسید؟

پاسخ: گذشت زمان و تغییر در مبانی و پیش فرض های علم، تغییر در نیازهای فرهنگی و اجتماعی و زیستی و همچنین افزایش اطلاعات در هر علم که باعث تغییر در توصیف و تبیین های موجود در یک علم می شود.

۲۴- "احساس" را تعریف کنید.

پاسخ: محیط ما لبریز از محرکهای مختلف است. این محرک ها گیرنده های حسی همچون گوش و چشم را تحریک می کنند، احساس می گویند.

۲۵- استفاده از آزمون ها چه شرایطی دارد؟

پاسخ: آزمون ها باید دقیقاً همان چیزی را اندازه گیری کنند که برای آن ساخته شده اند. علاوه بر این، آزمون ها در دفعات متعدد اجرا باید نمره یکسان یا تقریباً یکسانی به ما بدهند. استفاده از آزمون ها، چگونگی اجرا و تفسیر آن باید در کنار سایر روش ها باشد و به دست افراد متخصص انجام شود. همچنین متخصصان نباید مشخصات و اطلاعاتی را که در تحقیقات خود از افراد به دست آورده اند، به صورت عمومی و برای دیگران منتشر کنند.

سوالات کوتاه پاسخ

۲۶- فرضیه چیست؟

پاسخ: جمله خبری است که به صورت خردمندانه در پاسخ به سوال طرح می‌شود.

۲۷- سلسله مراتب گزاره های علمی را نام ببرید؟

پاسخ: مسئله - فرضیه - اصول و قوانین - نظریه

۲۸- نظریه از چه تشکیل شده است؟

پاسخ: مجموعه ای منسجم از اصول و قوانین علمی درباره یک نظریه

۲۹- منظور از توصیف چیست؟

پاسخ: بیان دقیق و روشن مفهوم مورد نظر است؛ مثلاً بیان دقیق مفهوم جرم در فیزیک.

۳۰- علوم تجربی چه هدف هایی را دنبال می‌کند؟

پاسخ: هدف علم روان شناسی همانند سایر علوم تجربی، توصیف، تبیین، پیش بینی و کنترل است.

۳۱- هدفمند نبودن یک عمل چه ضرری دارد؟

پاسخ: اقدام محقق شده، به دلیل توجه نداشتن به هدف مشخص، نتیجه بخش نخواهد بود.

۳۲- نظریه های علوم تجربی بر چه اساسی سنجیده می شود؟

پاسخ: کاربرد پذیری و سودمندی

۳۳- متغیر در یک آزمایش تجربی چیست؟

پاسخ: هر چیزی که تغییر می کند.

۳۴- هدف نهایی همه علوم تجربی چیست؟

پاسخ: رسیدن به پیش بینی و کنترل

۳۵- اندیشمندان چگونه شناخت را کسب می کنند؟

پاسخ: به آیات الهی و سیره نبوی و تعالیم بزرگان دین مراجعه می کنند.

۳۶- روش علمی چیست؟

پاسخ: فرایند جستجوی با قاعده و نظم دار برای مشخص کردن یک موقعیت نامعین

است.

۳۷- رکن اساسی روش علمی چیست؟

پاسخ: مشاهده و تجربه

۳۸- چرا راه حل های منحصر به فرد زیر مجموعه روش علمی محسوب نمی شود؟

پاسخ: زیرا ویژگی تکرار پذیری را ندارد.

۳۹- ادعای علم تجربی در مواجهه با مسائل غیر قابل مشاهده باید چه چیز باشد؟

پاسخ: تنها «نمی دانم» چیزی است که علم تجربی در مواجهه با مسائل غیر قابل مشاهده می‌تواند ادعا کند.

۴۰- تفاوت دانشمند با انسان عادی در چه چیزی است؟

پاسخ: هر دو با مسئله رو به رو می‌شوند. ولی مواجهه دانشمند برخلاف فرد عادی منظم و قاعده‌مند است.

۴۱- پاسخ اولیه دانشمندان به مسائل علمی چیست؟

پاسخ: فرضیه

۴۲- چرا تعریف واحدی برای روان‌شناسی وجود ندارد؟

پاسخ: گذر زمان و پیشرفت دانش از یک سو، زاویه نگاه دانشمند از سویی دیگر باعث تغییر تعریف‌ها می‌شود.

۴۳- چگونه میتوان برای پدیده‌ای که قابل مشاهده نیست گزاره صحیح و معتبری بیان

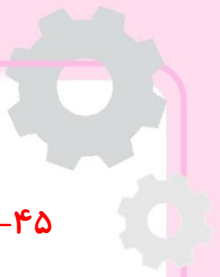
کرد؟

پاسخ: با استناد به منابع و روش‌های دیگر کسب آگاهی و معرفت.

۴۴- واژه فرآیند در تعریف روش علمی به چه چیزی اشاره دارد؟

پاسخ: جریان یک عمل

۴۵- واژه رفتار را در تعریف علم روان‌شناسی توضیح دهید.

پاسخ: به هر نوع فعالیت مورد مشاهده جاندار رفتار می‌گویند.

۴۶- چند نمونه "رفتار" مثال بزنید.

پاسخ: حرکت جمعی پرندگان، لانه سازی برخی حیوانات، راه رفتن انسان ها، غذا

خوردن، خوابیدن

۴۷- فرایندهای ذهنی چگونه مطالعه می‌شوند؟

پاسخ: فرایندهای ذهنی را به واسطه آثار و کارکردهای قابل مشاهده آنها، مورد مطالعه

تجربی قرار می‌دهیم.

۴۸- (آنچه الان در مقابل خود احساس می‌کنم، یک کتاب یا خودکار است) مربوط به

کدام مرحله شناخت است؟

پاسخ: ادراک

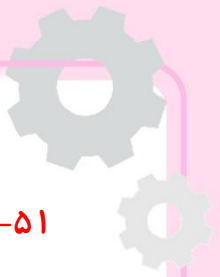
۴۹- شناخت عالی شامل چه فرایندهایی است؟

پاسخ: استدلال - قضاوت - حل مسئله - تصمیم‌گیری

۵۰- پردازش به چه معناست؟

پاسخ: دریافت و فهم بیشتر

۵۱- عالی ترین مرحله شناخت چیست؟

پاسخ: حل مسئله و تصمیم گیری

۵۲- محققان در چه مکان هایی به مشاهده می پردازند؟

پاسخ: محیط های طبیعی و آزمایشگاه

۵۳- چه زمانی از پرسش نامه استفاده می کنیم؟

پاسخ: زمانی که اطلاعات مد نظر را نتوانیم با استفاده از مشاهده به دست بیاوریم.

۵۴- چرا مصاحبه بر خلاف گفت و گوی معمولی هدفمند است؟

پاسخ: در مصاحبه محقق در ضمن گفتگو و براساس پاسخ های دریافت کرده، پرسش بعدی خود را معلوم و مصاحبه را هدایت می کند.

سوالات جای خالی

- جای خالی را با عبارت مناسب پر کنید.

۵۵- ویژگی شیوه های مبتنی بر سیر و سلوک و روش های شهودی، شخصی و غیر قابل

تعمیم بودن آنهاست.

۵۶- فیلسوفان برای رسیدن به شناخت، از شیوه خردگرایانه استفاده می کردند.

۵۷- واژه فرایند به جریان یک عمل اشاره دارد.

۵۸- اندازه گیری یعنی، نسبت دادن عدد به ویژگی های اشیا و افراد.

۵۹- چهار منبع کسب آگاهی می توانند تکمیل کننده جنبه های مختلف آگاهی و

معرفت باشند.

- ۶۰- روش های ارائه شده در علم تجربی، تنها در حیطه امور مشاهده پذیر، قابل اجرا و معتبر هستند.
- ۶۱- معتبر بودن و پذیرفته شدن پاسخ، لزوماً به معنای درست و واقعی بودن آن پاسخ نیست.
- ۶۲- تبیین به چرایی اتفاق افتادن یک پدیده می پردازد.
- ۶۳- زمانی که یک دانشمند پدیده ای را تبیین می کند، در حال بیان علل اتفاق افتادن آن پدیده در جهان است.
- ۶۴- برای کسب معرفت و دانش درباره موجودات غیرقابل مشاهده باید از دیگر منابع معرفتی استفاده کرد.
- ۶۵- جریان رسیدن به هدف را فرایند می گویند.
- ۶۶- روشن سازی موقعیت نامعین همانند نور در شب تاریک است.
- ۶۷- فرایند های ذهنی از اموری هستند که به شکل مستقیم قابل مشاهده نیستند.
- ۶۸- امروزه از فرایندهای ذهنی با واژه شناخت تعبیر می شود.
- ۶۹- روان شناسی نوین، در تبیین موضوعات مورد مطالعه، با واژه شناخت بسیار سروکار دارد.
- ۷۰- ما به کمک توجه یک یا چند محرک احساس شده را انتخاب می کنیم.
- ۷۱- در مرحله حافظه تفسیرهای خود را در محفظه ای نگهداری می کنیم.
- ۷۲- متخصصان به به انواع تفکر شناخت عالی می گویند.
- ۷۳- پردازش ادراکی صرفاً بر ویژگی های حسی تکیه دارد.
- ۷۴- هرچه پردازش ما مفهومی تر باشد، شناخت شکل گرفته، پایدارتر و کارآمدتر خواهد بود.

۷۵- مشاهده یکی از روش های اصلی جمع آوری اطلاعات و توصیف موضوعات مختلف است.

۷۶- شاید بیش از هر روشی، افراد عادی جامعه با استفاده از آزمون های روان شناختی مواجه شده باشند.

سوالات غلط و صحیح

- پیش بینی انگیزه پیشرفت سخت تر پیش بینی انبساط فلز به وسیله گرما است.

صحیح

- رکن اساسی روش علمی دلایل منطقی است. **غلط**

- تنها چیزی که علم تجربی در مواجهه با مسائل غیرقابل مشاهده می تواند ادعا کند،

"میخواهم بدانم" است. **غلط**

- دانشمند به دنبال ابهام سازی و روشن زدایی است. **غلط**

- همه علوم به یک میزان دارای یافته های تکرارپذیر هستند. **غلط**

- تکرار پذیری در یافته های علم روانشناسی رایج نیست. **صحیح**

- روش علمی با محدودیت در تبیین پدیده های انسانی مواجه است. **صحیح**

- در بین روان شناسان تعریف واحدی برای روان شناسی وجود ندارد. **صحیح**

- فرایند توجه تا تصمیم گیری را شناخت عالی می گویند. **غلط**

- انسان ها در پردازش به یک شیوه عمل نمی کنند. **صحیح**

- تصمیم گیری مبتنی بر پردازش مفهومی، کارآمدتر از تصمیم گیری مبتنی بر

پردازش ادراکی است. **صحیح**

- آزمون ها ابزاری برای کیفی کردن ویژگی های روان شناختی هستند. **غلط**

سوالات تستی

۷۷- کدام یک جزو منابع کسب آگاهی و معرفت نیست؟

الف) روش های تجربی

ب) روش شهودی و دریافت درونی

پ) آیات الهی

ج) استدلال های علمی و دلایل فلسفی

۷۸- فرضیه در صورت پذیرفته شدن تبدیل به ---- می شود.

الف) قانون

ب) اصل

ج) نظریه

پ) گزینه الف و ب

۷۹- (تاثیر گذشت زمان بر حافظه) به کدام یک از مراحل پژوهش های دانشمندان

اشاره دارد؟

الف) مسئله

ب) نظریه

پ) فرضیه

ج) قانون

۸۰- کدام یک هدف علوم تجربی نیست؟

الف) توصیف

ب) تعیین

پ) کنترل

ج) پیش بینی

۸۱- روش علمی برای رسیدن به کدام اهداف علم روان‌شناسی در پدیده‌های انسانی با محدودیت مواجه است؟

الف) توصیف

ب) تبیین

پ) کنترل

ج) پیش بینی

۸۲- به فرایند تفسیر و معنابخشی به محرک‌های انتخابی چه می‌گویند؟

الف) توجه

ب) ادراک

پ) احساس

ج) تحریک‌گیرنده‌ها

۸۳- مرحله بعد از حافظه در نمودار شناخت چیست؟

الف) توجه

ب) استدلال

پ) تفکر

ج) ادراک

بانک محتوای آموزشی SET

آسان و سریع مطالب مهم را مرور کنید و برای آزمون آماده شوید.

همین الان کلیک کن

دوره‌های آموزشی

با دوره‌های آموزشی وارد مسیر یادگیری شوید و گام به گام خود را در کل درس راحت کنید.

نمونه‌سوال‌ات حل شده

با نمونه سوال‌ات حل شده درس به درس، مثال‌های مهم را ببینید و مفاهیم را آسان درک کنید.

خلاصه نکات

با خلاصه نکات درس به درس فقط به نکات مهم بپردازید و زمان را ذخیره کنید.

ویدئو آموزشی

با ویدئوهای کوتاه درس به درس، مطالب درس را آسان و سریع یاد بگیرید.

www.youtube.com/@saminskill

www.aparat.com/set_ir_official

www.instagram.com/set.ir.shop

t.me/set_ir_levelup

[@set_ir_levelup](https://www.facebook.com/set_ir_levelup)

[@levelupset](https://www.facebook.com/levelupset)

۰۲۱۴۴۰۷۰۷۳۰

۰۹۰۲۷۱۴۳۴۰۲

اسکن کنید